8 ¶†In gl.prima cõcluſio eſt ꝙ tex.iſte de canonibus generalibus
intelligaꝛ qꝛ locales vel perſonales ab omnibus nõ debẽt obſerua
ri.facit tex.in.c.ſtatuimus.§.his omnibus.lxj.di.⁊ in.c.non autẽ.
⁊ in.c.petiſti.vj.q.j.⁊.§.ſꝫ⁊ qͦ princ.ver.plane.inſti.de iure ſcrip.
¶Non ob.ꝙ lex debet fieri pro communi vtilitate.vt in.c.erit au-
tem lex.iiij.di.qꝛ And.ſicu.reſpondet ꝙ talis conſtitutio particu-
laris nõ erit lex ſed quoddã beneplacitũ vt no.Bal.in.l.iudicibꝰ.
C.de appel.¶Uel ſecũdo reſpondeꝛ ꝙ licet lex facta ſit in fauorẽ
alicuius priuati bene meriti ꝓpter virtutem eius ſatis dicitur fa
cta pro publica vtilitate.vt not.Bald.in auꝛ.habita.col.iiij.C. ne
fil.pro patre.⁊ ita dicunt Mod.in.c.cum omnes. col.iij.ſ. eodem.
¶Sed iſta reſponſio non ſatiſfacit qꝛ attenta tali conſideratione
lex diceretur cõis.et hoc videtur contra tex.in.d.§.ſed ⁊ qͦ princi
pi.vbi ſpecialis diciꝛ cõſtitutio ſicut princeps ob meritũ indulſit.
¶Preterea tex.in.d.c.erit autẽ lex.dum loquiꝛ de cõi vtilitate et
non de priuato cõmodo non verificaꝛ in iſto caſu vbi ſolum in effe
ctu de priuato cõmodo tractatur.vnde dicendũ eſt ꝙ iura.ſ. alle-
gata locum habent in lege ſecus in cõſtitutione principis.d.§.ſed
et qͦ principi.⁊ in effectu hoc priuilegiũ vꝛ.c.priuilegia.iij.diſtin.
¶Et dum dicitur hic qͦ ab omnibus cuſtodiãtur apparet cõſti-
tutionẽ eſſe generalẽ.l.iij.de legi.ibi vel ad oẽs iuſta eſt pertinere.
⁊ ibi alia ſigna ponuntur ad cognoſcendum quando conſtitutio
dicatur generalis.⁊ no.ibi Bar.⁊ Pau.de ca.⁊ per glo.in.c.vt cir
ca in verbo perpetuo.de elec.in.vj.Et inter alios caſus quãdo pa
pa rñdet ad cõſultationem alicuius videꝛ eſſe ius cõmune.vt per
glo.in.c.ex tua.in glo.j.de fil.preſby.que allegat tex.in.c.ex multa.
de voto.⁊ idem glo.fi.in.c.cõſultationi.de temp.ordi.⁊ no.Car. in
clemen.fi.in ſecunda oppo.de preben.cum ſimi.vt tradunt Mod.
hic qui etiã dicunt ꝙ quicquid ſtatuitur in fauorem eccleſie videꝛ
eſſe ius generale vt notabiliter Bal.dicit i auꝛ.niſi rogati.col.ij.C.
ad treb.vbi allegat tex.in.§.hec ergo in auꝛ.de non alie.¶Sꝫ ad-
de qͦ contrarium videꝛ velle Hoſt.in.c.cum ſuper.de ſepul.vbi in
quit ꝙ ſtatutum ꝓ vna eccleſia tũc demum ius generale itelligiꝛ:
ſi in corpore iuris redactum ſit.⁊ ſequũtur ibi Jo.and.⁊ Ant. de
bu.⁊ hoc eſt non ſolũ in eccleſia ſed in qualibet alia cõſtitutione lo
cali vel pſonali que in corpore iuris inſerta eſſet qꝛ tunc ius cõmu
ne eſſe videꝛ vt per glo.xix.diſt.in ſum.⁊ no.in.c.j.de loca.ergo nul
lum videtur eſſe ſpeciale in eccleſia ⁊ dictũ Bal.non videtur pro-
bari iure qꝛ tex.in.d.§.hec ergo.quem ipſe adducit videtur ꝓcede
re ex eo qͦ imperator ibi vlterius ꝓcedit ita diſponẽdo ꝑ viam ex
tenſionis.ergo aꝉs ſecus videꝛ qꝛ eadem ratio eſt in eccleſia cũ limi
tate ⁊ ſpecialiter aliquid ſibi conceditur qꝛ limitata cauſa limita
tum effectum producit.l.in agris.de acqui.re.do.facit tex. in.d.§.
ſed ⁊ quod principi.ver.plane.inſti.de iure ſcrip. Dictum Bald.
ſaluari poteſt qñ eſſemus in dubio vt tunc fauore eccleſie ius gene
rale preſumaꝛ ſicut in dubio in materia fauorabili preſumiꝛ ius
reale ⁊ nõ perſonale.gl.in.l.forma.§.quãꝙ.de cenſi.Bar. in.l. pa-
ter filie.ff.de ſerui.lega.not.etiam in.l.qꝛ perſonale.ff.ſolu. matri.
9 ¶†Ultimo notandum eſt qͦ ſi cõſtitutio in principio generalis
ſit licet poſtea inſeranꝛ aliqua verba que certas perſonas videan-
tur reſpicere:tamen tota conſtitutio generalis eſſe intelligitur in-
ſpecto initio tex.nota.in.l.regula.§.⁊ lꝫ.ff.de iur.⁊ facti ignoran.
quẽ ad hoc ꝓ notabili allegauit Jmo.in.l.ſi ita qs in.§.ea lege.ff.
10 de verb.obli.¶†In glo.ij.ibi.abrogata.i.ſublata ſecũdum Abb.
hic.Et no.differentiam eſſe inter corrigere ⁊ reprobare.nam corri
gitur qͦ prius valebat.reprobatur vero qͦ nunꝙ valuit.vt notat
Car.dicit in cle.ſtatutum.in.iiij.no.de elec.et in cle.ſi romanus põ
tifex.in prin.de preben.Sed tamen iſta differentia non videꝛ iure
ꝓbari.qꝛ etiã reprobaꝛ illud qͦ tenuit.l.ſed vt reprobari in princ.
ff.de excu.tu.⁊ in.l.vt gradatim.§.ſed vt reprobari. de mune.⁊ ho.
vbi dꝛ reprobari medicus qui fuerat approbatus.⁊ ad idem tex.in
c.ſententiam.xxxv.q.ix.vbi etiam reprobaꝛ quod prius tenuit.et
etiã corrigiꝛ illud qͦ non tenuit.c.ad apꝉice.§.ꝑterea.de re iudi.in
vj.vbi papa ſe dicit paratũ corrigere qͦ male feciſſet.faciunt iura
que dicũt ꝙ corriguntꝛ exceſſus.c.qualiter.§.ad corrigẽdos.c. ſicut
11 in prin.de accu.c lꝫ.c.irrefragabili.de offi.ordi.cum ſi.¶†Et circa
glo.hic colligitur ꝙ cõſtitutio que abrogata ſit nõ attẽditur.nam
penã falſi incurrit q legem correctã allegaret.vt no.Bar.in.l. ſi.ff.
de fal.⁊ eſt tex.in.§.hunc igitur.in prima cõſtitutione codicis quẽ
no.ibi Alb.⁊ Pau.de ca.⁊ Bal.ibi per illũ tex.infert idem eſſe in
ſtatuto correcto.et idẽ tradit bar.i.l.oẽs populi.in fi.ff.de iu. ⁊ iu.
¶Et iſta concluſio procedit qñ lex fuit abrogata.i.ſublata in to-
tum:prout loquitur glo.facit tex.in.l.derogaꝛ.ff.de verb.ſig.⁊ per
glo.iiij.di.in.§.leges.ſecus vero ſi derogatũ fuerit.⁊ ſic ꝓ parte tñ
lex ſublata ſit.d.l.derogatur.qꝛ pro alia parte obſeruari debet. vt
no.Bal.in.l.j.§.fi.verſi.item no.C.de lati.liber.tol.Et ratio mani
feſta videtur quia correctio antique legis facta non intelligiꝛ niſi
expreſſe appareat.vt no.per gl.in verbo niſi.in auꝛ.de nõ alie.§. fi.
⁊ tex.in.l.pe.vbi Bal.C.per quas perſo.no.acqui.⁊ in ſtatuto in
notabili caſu tradit Pau.de ca.in prima cõſti.C.in prin.in verſic.
no.hunc verſi.⁊ in alio caſu conſuluit Ang.in conſi.lxxij.pro par-
te.⁊ in ſimili de pacto not.Barto.in conſil.lxxij.ex facto. colum.v.

¶Secundo concluſio gl.intelligiꝛ quando allegaꝛ principaliter
ad deciſionẽ caſus ſecus ſi in argumentũ qꝛ allegari poteſt lꝫ corre
cta ſit vt no.Bar.in.d.l.fi.de fal.in.l.j.in fi.ff.de coniũ.cũ emã.libe.
vbi allegat tex.in ca.autoritate.de cõceſ.ꝑben.vbi Domi.poſt Ar-
chi.in gl.fi.in fi.cũ ſimilibus.vt tradunt Moder.hic. ¶Sed ad-
de ꝙ in contrariũ eſt gl.in.l.j.in prin.per illũ tex.in verbo imagi-
nem.C.de lati.liber.tollẽ.ꝙ expreſſe dicit ꝙ ex legibus correctis ar
gumẽtum ſumi nõ põt per illũ tex.q bene facit ad idẽ tex.in auꝛ.
de nau.vſur.in pri.⁊ no.And.ſicu.cõſi.lx.ſtat heſitatio.col.vj.lib.j.
⁊ ibi cõcludit ꝙ ex teſtamẽto reuocato nõ põt argui volũtas teſta
toris.Et ratio videtur manifeſta qꝛ qͦ allegaꝛ in argumẽtũ venit
a ſimili.vnde ſi lex correcta nõ ꝓbat qͦ expreſſe ⁊ principaliter diſ
ponit minus videtur ꝓbare a ſimili ⁊ in argumentũ facit tex. in
l.in teſtamẽto.de ꝯdi.⁊ demon.la prima.Nõ obſtat tex.in.d.c. au-
toritate.qꝛ ibi allegaꝛ ab eo qui habet poteſtatẽ legis condende.
¶Tertio cõcluſio gl.nõ ꝓcedit quo ad rõnẽ legis ꝙ non tolliꝛ lꝫ
lex correcta ſit ſcõm An.de bu.⁊ Jmo.hic ꝑ.l.eaꝫ.ff.de capi. dimi.
⁊ no.Domi.poſt Jo.an.in.c.j.§.illũ aũt in fi.de reſtitu.ſpo. in.vj.
Et rõ videtur qꝛ ratio legis videꝛ ſeparata a dicto.vñ licet lex tol
laꝛ ratio nõ tolliꝛ qꝛ nõ ſit correctio niſi expſſe dicaꝛ vt.ſ.dictũ eſt.
Econtra tñ correcta rõne ipſa lex correcta videtur gl.in.l.j.ff.de le-
gi.tuto.in verbo ꝓuidentia.cum ſi.vt tradunt Moder.hic et i.c.
j.ſ.de reſcrip.col.fi.¶Sed addatis ꝙ contrariũ tenet Jo.an.in.c.
poſt tranſlationẽ in gl.in verbo ceſſante.de renũ.vbi inquit qͦ lꝫ
ratio legis correcta ſit remanet tñ autoritas legis.⁊ hoc idẽ voluit
Ro.in ſingulari in verbo ratio.vbi ad hoc allegat tex.i.§. femine.
inſtitu.de adop.iuncto.§.precedẽti.Et facit ratio ſuperius allega
ta quia ratio a dicto ſeparata videtur ab ipſa lege. vnde correcta
ratione non videtur lex corrigi.vt.ſ.in caſu econtra dictum fuit.
Et hoc videtur intelligendũ niſi ratio que allegaꝛ eſſet cauſa fina
lis legis.quia ceſſante cauſa ceſſaret diſpoſitio vt in.c.cuꝫ ceſſante.
de appella.l.adigere.§.quãuis.de iure patro.Uel niſi rõ haberet
correlationẽ vel cõnexitatẽ cum ipſa lege.vt in.d.l.j.ff.de legit.tut.
in.l.ne lucrũ.C.de cura.furio.⁊ no.Saly.in.l.j.de rap. virgi.col.v.
facit qͦ no.in.c.trãſlato.ſ.eo.¶Quarto lex correcta allegari põt
quando cõcordaret cũ noua ſm Archi.in.c.fi.de offi.delega.in.vj.
ſed dicit Jmo.nõ videre quomodo lex noua cõcordari poſſit cum
antiqua que corrigiꝛ.Andre.ſicu.⁊ Moder.reſpondẽt ꝙ hoc exẽ
plificari poteſt qñ nouus legiſlator prius oẽs veteres leges ãnulla
ret ⁊ poſtea nouas conderet in aliquibꝰ laterıbꝰ cõformes.⁊ ipſe
Jmola hic ita declarat,⁊ reſpondet.¶Sed cõſiderandũ eſt quod
tali caſu vis tota eſt in lege noua ⁊ per hoc nõ vꝛ qͦ antiqua alle-
12 gari poſſit.¶†In fi.gl.ſcõe prĩo ſm glo.Abb.cõcludit qͦ tex.hic
procedit in canonibus precipientibus.ſecus eſt in cõſulentibus qꝛ
cõſilium nõ aſtringit.§.quod precipitur allegato in gl.⁊.iiij.di.in
c.hec ſi legibus.in fi.⁊ in cle.exiui.de verbo.ſignifi.Et idem Abb.
dicit quãdo canones de honeſtate loquuntur qꝛ nõ obligant alle-
gat Inno.in.c.j.de vita ⁊ honeſta.cle.vbi idem abb.⁊ alij ſequun-
tur.Et hoc dictum intelligendum videtur de honeſtate ꝙ in effe-
ctu pro conſilio accipitur alias vero etiam ꝙ honeſtatẽ reſpiciunt
precepti eſſe videntur cum inter alia iuris ꝑcepta dicaꝛ ꝙ quis de
beat honeſte viuere.l.iuſtitia eſt.§.iuris precepta.ff.de inſti.⁊ iur.
nam nõ ſolũ qͦ licet ſed etiã quod honeſtum eſt attendiꝛ.l.ſemꝑ.
ff.de ritu nup.Publica enim honeſtas impedit matrimonium.c.
iuuenis.⁊ in.c.ad audientiam.de ſponſa.⁊ no.in.c.nõ debet. de cõ
ſangui.⁊ affini.Et ius honeſtatis ab oĩ reuerẽtia exceptuatũ itel-
ligitur.vt no.Bal.per illũ tex.in.l.ꝙ ex libera.C.de oper.liber.di-
cens ꝙ ſubdite alicui dño nõ debent cõpelli vt vadant ad domũ
eius ad tripudia ratione honeſtatis in iſtis enĩ ⁊ ſimilibus nõ vꝛ
habere locum dictum Inn qꝛ videnꝛ eſſe precepti.¶Et qͦ dictũ
eſt de cõſilio limitaꝛ niſi ex cõtemptu qs veniret ꝯ legẽ cõſilij.glo.
no.in.c.qs aũt.x.di.Ab.hic.⁊ in.d.c.j.de vita ⁊ hone.cle. cum ſi. vt
tradunt Moder.hic ⁊ latius And.ſicu.in repe.c.Raynaldus.de
teſta.col.clxiij.Sed cõſiderandũ eſt quia tex.in.d.c.quis autẽ. loq
tur de admonitionibus paternis ꝙ videtur ꝑceptũ importare.fa-
cit tex.in.l.iij.§.fi.ibi inquilinos admonere.ff.de offi.prefe.vigi.in
l.alimẽta.ff.de li.agno.ibi ſinantem nec hoc modo admoneatur
⁊ in.c.apoſtolice.§.ſed licet.de re iudi.in.vj.¶Cõfirmatur hoc qꝛ
tex.ibi equiparat leges principũ regulas patrum: admonitiones
paternas.ergo vt equiparatio ꝓcedat videtur quod iſta tria pre-
cepta ſint.Preterea in his que ſunt de cõſilio ſimpliciter non vꝛ
quod cadat contemptus.Et ideo text.xiiij.qͦ.j.in.c.penulti. dicit
13 quod qui non vtitur conſilio nihil mali patitur.¶†Secundo cõ
cluſio glo.procedit in conſilio perfectionis:vt eſt tex.in.c. paratus
xxiij.q.j.vbi hoc declaratur.ſecus eſt in conſilio reuerentie vt per
glo.in.c.ad aures.per illum tex.de eta.⁊ quali.⁊ ibi Anto.de but.
Abbas hic.⁊ in.d.c.j.de vita et bone.cleri.ad idem gloſ.in verbo
conſulis.in.c.Mattheus.de ſimo.in clemen.j.in verbo hortamur.
de teſti.Et dicitur conſilium reuerentie quando materia neceſſa-
ria eſt vt Abb.hic dicit.⁊ eſt gl.in cle.j.i verbo hortamur.de teſti.
In quo aduertendũ eſt qꝛ ſi materia neceſſaria ſit tũc in effectu vi
detur preceptũ eſſe ⁊ non conſilium cum ipſa materia attendaꝛ ⁊